

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN COVID-19 SALGINI SÜRECİNDE ÇEVİRİM İÇİ DERS-UZAKTAN EĞİTİM DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ

Esra ALTINTAŞ YÜKSEL

Dr. Milli Eğitim Bakanlığı, Öğretmen esraltintas@gmail.com

Altıntaş Yüksel, Esra. "Sınıf Öğretmenlerinin Covid-19 Salgını Sürecinde Çevrim İçi Ders-Uzaktan Eğitim Deneyimlerinin İncelenmesi". ulakbilge, 57 (2021 Şubat): s. 291-303. doi: 10.7816/ulakbilge-09-57-11

ÖZ

Covid-19 virüsü kısa sürede tüm dünyaya yayılmış ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de salgının yayılımını engellemek için önlemler alınmıştır. Bu önlemler hayatın her alanını etkilemiştir. Eğitim alanında da covid-19 salgını nedeniyle okullar kapatılarak çevrim içi ders ve uzaktan eğitim süreci başlamıştır. Uzaktan eğitim ve çevrim içi ders sürecinde sınıf öğretmenlerinin deneyimleri ve bu sürece bakış açılarının ne yönde olduğunu ortaya koymak bu makalenin temel amacıdır. Bu çalışma nitel araştırma yaklaşımları doğrultusunda tasarlanmış bir durum çalışmasıdır. Veriler araştırmacı tarafından yapılandırılmış görüşme formları hazırlanarak toplanmış ve içerik analizine tabi tutulmuştur. İlkokulun en küçük yaş grubuna eğitim veren sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim-çevrim içi ders deneyimleri incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmenlerin neredeyse tamamının bu konuda deneyime sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak uzaktan eğitim sürecinin başlaması ile birlikte araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun bu alanda verilen eğitimlere katıldıkları ve kendilerini geliştirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinde en fazla milli eğitim bakanlığı eğitim bilişim ağı olan EBA ve zoom üzerinden derslerini yürüttükleri elde edilen diğer bir sonuçtur. Araştırmaya katılan öğretmenler, uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim süreci karşılaştırıldığında müfredat ve öğretmenin rolü açısından benzerlikler olduğunu ifade etmişlerdir. Bu duruma ek olarak yöntem/teknik süreçlerinde farklılık gösterdiği ve değerlendirme boyutunun eksik kaldığı araştırmada öne çıkan bir diğer sonuçtur. Öğretmenler en fazla internet, bilgisayar eksikliği gibi teknoloji kaynaklı sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Uzaktan eğitim süreci ve canlı derslerin yüz yüze eğitime göre daha yorucu olduğu ortaya çıkan sonuçlar arasındadır. Bu duruma rağmen, çevrim içi ders/uzaktan eğitim sürecinin zaman ve mekândan tasarruf sağladığı, hareketliliği azaltarak salgından korunmayı kolaylaştırdığı yönünde faydalarının olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, çevrim içi ders, salgın, Covid-19, sınıf öğretmeni

Makale Bilgisi:

Geliş: 15 Ocak 2021

Düzeltilme: 12 Şubat 2021

Kabul: 19 Şubat 2021

Giriş

Çin'in Wuhan kentinde 2019 yılının Aralık ayında ortaya çıkan Covid-19 virüsü kısa sürede tüm dünyaya yayılmıştır. Tüm dünyayı etkisi altına alan covid-19 virüsü Dünya Sağlık Örgütü (WHO, 2020) tarafından 11 Mart 2020'de küresel bir pandemi olarak ilan edilmiştir. Hızlı bir şekilde geniş bir coğrafyaya yayılan Covid-19 salgını insanların hayatlarını her alanda olumsuz etkilemeye başlamıştır. Virüs için herhangi bir ilaç veya aşı olmadığı için virüse karşı en önemli tedbir insanların izole olması ve zorunlu olmadıkça evden dışarıya çıkamamaları şeklinde olmuştur. Ancak virüsün tüm dünyaya yayılması, salgın halini alması ve can kayıplarının hızla artması ülkelere farklı tedbirler almayı zorunlu hale getirmiştir. Ülke içi sokağa çıkma kısıtlamaları, ülkelerin sınırlarını kapatmaları, çalışan kişilerin evden çalışmaya yönlendirilmesi, maske kullanımının zorunlu olması gibi birçok uygulama alınan önlemler arasındadır. Covid-19 salgını sadece sağlık alanında krize yol açmamıştır. Ekonomik, psikolojik ve eğitim gibi birçok alanda da küresel ölçekte sorunlara neden olmuştur.

Hayatın birçok noktasında olduğu gibi Covid-19 salgını nedeniyle olumsuz yönde etkilenen eğitim alanında da çeşitli önlemler alınmaya başlanmıştır. Virüsün bulaşma hızı çok yüksek olduğu için okullarda yüz yüze eğitim olanaksız hale gelmiştir. Sadece ülkemizde değil tüm dünyada Covid-19'un yayılımını kontrol altına almak ve toplum sağlığını korumak için zorunlu olarak okullar kapatılmıştır.

Dünya çapında eğitim sistemleri etkilenmiş, virüs yaygın bir şekilde okulların ve üniversitelerin peş peşe kapanmasına neden olmuştur (Wikipedia, 2020). Öncelikle okullarda eğitim öğretime ara verilmiştir. Ancak virüs çok hızlı yayıldığı için ve henüz bilinen bir tedavisi olmadığından dolayı salgının ne kadar süreceği ve okulların ne kadar kapalı kalacağı tahmin edilememiştir. Bu nedenle eğitim öğretim sürecinin uzaktan eğitim olanaklarıyla yürütülmesi şeklinde kararlar alınmıştır. Sadece ülkemiz değil, birçok ülke uzaktan çevrim içi eğitime geçmiştir. Virüsün ilk başladığı yer olan Çin'de okul öncesinden, üniversite düzeyine kadar tüm kademelerde uzaktan eğitime geçilmiş ve öğrencilerin kolay ulaşmalarını sağlamak için çevrim içi eğitim sistemlerini daha kolay erişilebilir hale getirilmiştir (Lau ve diğerleri, 2020).

Covid-19 salgını ile birlikte aniden okulların kapatılması ve uzaktan eğitim sürecine geçilmesi eğitim sistemlerini zorlamıştır. Ülkemizde de hareketliliği azaltmak ve bulaşı engellemek için yapılan kısıtlamalar arasında okulların kapatılması yoluna gidilmiştir. 3 haftalık eğitime aradan sonra, Covid-19 virüsüne karşı bir tedavi henüz bulunmadığından ve bir aşısı olmadığı için salgının uzun süre devam edileceği düşünülerek uzaktan eğitim uygulamalarına başlanmıştır. Tüm dünya ülkeleri gibi ülkemizde bu duruma hazırlıksız yakalansa bile hızla uzaktan eğitim uygulamalarına başlamıştır. Can(2020) araştırmasında; pandemi karşısında Türkiye'de MEB ile YÖK'ün tüm öğretim kademelerinde eğitimin kesintiye uğramaması için mevcut açık ve uzaktan eğitim olanaklarını hızlı bir şekilde uygulamaya başladıklarını belirtmiştir.

Okulların uzaktan eğitim sürecine başlamasıyla birlikte öncelikle öğretmenler, öğrencilerine ulaşmak için whatsapp gibi çeşitli mesajlaşma kanalları ile haberleşmeye ve tüm öğrencilerde bulunan ders kitaplarından ödev ve çalışmalar vermeye başlamışlardır. Bununla birlikte yine neredeyse tüm evlerde bulunan televizyon aracılığıyla öğrencilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Özer (2020)'de yaptığı çalışmada; Türkiye'de okulların kapanması kararı ile MEB etkin bir uzaktan eğitim sistemi kurmak için dijital eğitim platformu olarak hizmet veren Eğitim Bilişim Ağı'nın (EBA) altyapısını güçlendirildiğini ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) ile işbirliği yaptığını belirtmiştir.

TRT ve EBA işbirliği ile hızla müfredatla eş güdümlü ders içerik videoları çekilmiş ve televizyon aracılığıyla EBA TV kanallarında yayınlanmaya başlamıştır. Bununla birlikte 2012 yılında kurulan ve aktif olarak kullanılan Eğitim bilişim ağı üzerinden ders içerikleri oluşturulmaya, ödev ve etkinlikler vasıtasıyla öğrenci ve öğretmen iletişimi kurulmaya başlanmıştır. Ancak eğitimin verimli bir şekilde devam etmesi için yeterli olmamıştır. Bunun üzerine bu uygulamaları ilaveten çevrim içi/canlı ders uygulamasına geçilmesi gerekmiştir. Yamamoto & Altun (2020) çalışmasında da belirttiği gibi tüm dünya için çevrimiçi eğitim artık son çare değil, tek çare haline gelmiştir. Devletler de sağlık konusundaki tedbirlere paralel, eğitimin sürdürülebilirliği ve öğrenenlerin boşluğa düşmemesi amacıyla imkânları çerçevesinde çevrimiçi eğitim sistemlerine dönülmesi kararı almışlardır.

Ülkemizde bu doğrultuda çalışmalara başlanmıştır. 2020-2021 eğitim öğretim döneminin başlamasıyla çevrim içi/canlı ders her öğretmen için zorunlu hale gelmiştir. Ders programına uyacak şekilde her öğretmen EBA üzerinden veya zoom gibi çeşitli programlar kullanarak çevrim içi derslerine başlamıştır. Ancak hazırlıksız olarak çevrim içi derslere geçilmesi beraberinde farklı problemler getirmiştir. Erkut (2020) çalışmasında, çevrimiçi dersler planlama ve uygulama yönlerinden örgün eğitiminden çok farklı olduğunu etkin bir çevrimiçi dersi tasarlamının aylar aldığını belirtmiştir. Fakat öğretmenlerin birkaç gün içinde yüz yüze eğitime son verip (aslında yüz yüze vermeyi planladıkları) dersleri acilen çevrimiçine aktarmak zorunda kaldıklarını belirtmiştir.

Çoğu ülke bu şekilde kitlesel bir uzaktan eğitime hazırlıksız yakalanırken ülkelerdeki mevcut farklı sosyoekonomik gruplar arasındaki imkân farkları ve dijital okuryazarlık farkları da uzaktan eğitimin uzun vadeli

sonuçlarını tartışmaya açmıştır (Özer, 2020). Bununla birlikte; Öğretmenler ve öğrencilerin daha önce uzaktan eğitim tecrübelerinin olmaması, uzaktan eğitim araçları hakkında bilgi eksikliği, uzaktan eğitim için gerekli teknolojik aletlerin ve alt yapının yetersiz oluşu gibi birçok sorunda ortaya çıkmıştır. Bu olumsuzlukların yanı sıra eğitimin uzaktan verilmesi ile hareketliliğin azalmasıyla paralel olarak sağlık kuruluşlarının yükünün azalması, covid-19 salgının bulaşmasının ve yayılımının engellenmesi gibi olumlu tarafları olduğu da bilinmektedir. Ayrıca çevrim içi derslerle öğrencilerin öğretmenleri ve arkadaşları ile bağının kopmaması sağlanmış ve eğitim-öğretimin sürdürülmesi sağlanmıştır.

Covid-19 salgınıyla gelen, uzaktan eğitim ve çevrim içi ders sürecinde ilkokulun en küçük yaş grubuna hitap eden sınıf öğretmenlerinin deneyimleri ve bu sürece bakış açılarının ne yönde olduğu ortaya koymak bu makalenin temel gerekçesi olarak ifade edilebilir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı; Sınıf öğretmenlerinin covid-19 salgını sürecinde çevrim içi ders-uzaktan eğitim deneyimlerinin incelenmesidir. Buna göre aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Sınıf öğretmenlerinin çevrim içi ders-uzaktan eğitim süreci için hazırbuluşlukları yeterli düzeyde midir?
2. Sınıf öğretmenleri çevrim içi ders-uzaktan eğitim süreci için kendilerini yeterli görüyorlar mı?
3. Sınıf öğretmenlerine göre çevrim içi ders-uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?
4. Sınıf öğretmenlerinin çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinde kullandıkları kanallar ve uygulama türleri nelerdir?

Yöntem

Öğretmenlerin covid-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitim deneyimlerinin araştırıldığı bu çalışma nitel araştırma yaklaşımları doğrultusunda tasarlanmış bir durum çalışmasıdır. Durum çalışması; karmaşık süreçleri anlamak üzere belirli bir zaman aralığına sınırlandırılmış durum veya durumlar hakkında bilgi topladığı ve bu durumlara yönelik temaların oluşturulup derinlemesine incelendiği, durumların ve duruma bağlı temaların tanımlandığı bir nitel araştırma yöntemidir (Creswell, 2007).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma için 30 sınıf öğretmeniyle yarı-yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme yapılacak katılımcıların farklı illerde görev yapan sınıf öğretmenleri arasından seçkisiz örnekleme (basit rastgele) yöntemi ile seçilmiştir. Katılımcıların kimlikleri gizli tutmak amacıyla Ö1, Ö2, Ö3,... Ö30 şeklinde kodlanmıştır ve bu katılımcılar ile yarı-yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Aracının Oluşturulması ve Verilerin Analizi

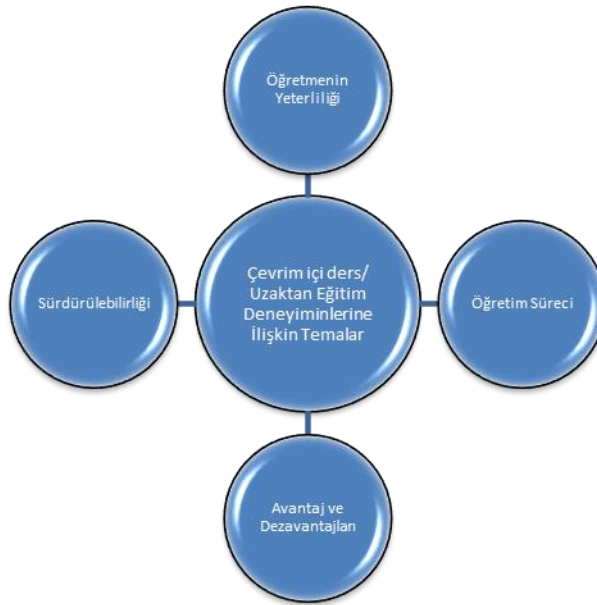
Veriler araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formları hazırlanarak toplanmıştır. Görüşme formu hazırlanırken öncelikle konuyla ilgili mevcut alan yazı taraması yapılmıştır. Araştırmada kullanılmak üzere soru havuzu oluşturulmuştur ve bu havuzdan soru listelerinin seçilmesi yapılmıştır. Taslak görüşme formu oluşturulmuştur. Alanında uzman akademisyenlerden görüşme formuna yönelik görüş alınmıştır. 5 öğretmen ile görüşmeler yapılarak görüşme formunun pilot uygulaması yapılmış ve soruların anlaşılabilirliği denenmiştir. Uzman görüşleri, pilot görüşmelerin neticesi, gerekli kontroller ve biçimsel düzenlemeler yapılarak görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Öğretmenlerin covid-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitim deneyimlerini belirlemek için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu 9 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden gönüllülük esasına göre görüşmeyi kabul eden 30 öğretmenle yapılmıştır. Görüşme yapılan katılımcıların kendilerini rahat ve güvende hissedebilecekleri ortamlarda görüşmelerin gerçekleştirilmesi önem verilmiştir. Katılımcıların hepsine aynı sorular sırayla sorulmuş ve kendisiyle görüşülen kişinin görüşme sırasında soruları istediği genişlikte yanıtlamasına izin verilmiştir. Görüşmeler sırasında katılımcıları yönlendirici olmamaya dikkat edilmiş ve görüşlerini değiştirmeye yol açacak herhangi bir müdahaleden kaçınılmıştır. Görüşme yapılan kabul eden 30 sınıf öğretmeninden randevular alınmış ve görüşmeler 12/12/2020 - 30/12/2020 tarihleri arasında bireysel olarak araştırmacı tarafından yapılmıştır. Her bir görüşme yaklaşık 25-30 dakika sürmüştür. Katılımcılardan 2'si görüşmenin kaydedilmesine izin vermiştir. Ses kayıt cihazına ile kaydedilenler bu görüşmeler sonrasında yazıya dökülerek deşifre edilmiştir. Diğer katılımcıların ise söyledikleri not alınmıştır ve daha sonra deşifre edilmiştir.

Araştırma kapsamında toplanan verilerin içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi verilerden içeriğe ilişkin tekrarlanabilir ve geçerli sonuçlar çıkarmak üzere kullanılan bir araştırma tekniğidir (Krippendorff 1980: 25). İçerik analizinde, dokümanlardan elde edilen nitel araştırma verilerinin işlenmesi, verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması şeklinde aşamalar bulunmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). İçerik analizi işlem basamakları olan; verilerin işlenmesi, verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması şeklinde yapılmıştır. Görüşme formları öğretmen 1,2... şeklinde sıralanmış ve adlandırılmıştır. Görüşme verileri bilgisayara aktarılmıştır. Görüşmeler sonucu elde edilen verilere herhangi bir yorum yapılmadan sözcükler halinde açık kodlama yapılmıştır. Elde edilen kodlara göre tümevarım yolu ile temalar elde edilmiştir. Alt probleme uygun temalar, temalara ait sorular, kodlar ve görüşmeci sayıları düzenlenmiş ve tablolaştırılmıştır. Görüşme formlarındaki açık uçlu sorular için sıklıklar belirlenmiş (f) ve sayısallaştırılmıştır. Ayrıca bulgular bölümünde katılımcılarla yapılan görüşmelerden doğrudan alıntılar sunulmuş ve yorumlanmıştır. Bunun yanı sıra araştırmanın güvenilirliği açısından, görüşme formlarından elde edilen veriler iki araştırmacı tarafından analiz edilerek sonuçlar karşılaştırılmış ve kodlayıcılar arasındaki tutarlılık sağlanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Sınıf öğretmenleriyle yapılan görüşmeler ile elde edilen, sınıf öğretmenlerinin covid-19 salgını sürecinde çevrim içi ders-uzaktan eğitim deneyimlerine belirlemek amacıyla hazırlanan 9 soru, 30 sınıf öğretmenine yöneltilmiş ve görüşme verilerinin analizi sonucunda dört tema elde edilmiştir. Şekil 1 çalışma kapsamında oluşturulan temaları göstermektedir.

Şekil 1. Çevrim İçi Öğrenme Deneyimlerine İlişkin Temalar

Sınıf öğretmenlerinin covid-19 salgını sürecinde çevrim içi ders/uzaktan eğitim deneyimlerine görüşleri doğrultusunda oluşturulan ve alt problemlere göre elde edilen bulgular, yorumlanarak açıklanmıştır. Tablo 1’de temalar, temalara ait sorular, kodlar ve görüşmeci sayıları verilmiştir. “Karşılaşılan Aile Kaynaklı Problemler” kategorisi altında ise “Ekonomik Yetersizlik” dolayısıyla sorun yaşadığını açıklamıştır.

Tablo 1. Görüşme Sonucunda Elde Edilen Tema, Soru ve Kod Dağılımı

TEMALAR	SORULAR	KODLAR	SAYI	GÖRÜŞMECİLER	
ÖĞRETMENİN YETERLİLİĞİ	1.Covit 19 Salgını öncesi çevrim içi ders/uzaktan eğitim vermiş miydiniz?	Deneyimli Deneyimsiz	1 29	Öğretmen 5 Öğretmen1/2/3/4/5/6/7/8/9/10/11/12/13/14/ 15/16/17/18/19/20/21/22/23/24/25/26/27/28/29/30	
	2.Çevrim içi ders/uzaktan eğitim vermek için yeterli donanıma sahip olduğunuza inanıyor musunuz?	İnanıyorum İnanmıyorum	13 17	Öğretmen1/3/4/5/6/8/13/14/16/18/21/22/30 Öğretmen2/7/9/10/11/12/15/17/19/20/23 24/25/26/27/28/29	
	3.Çevrim içi ders/ uzaktan eğitim ile ilgili aldığınız eğitimler var mı? Varsa neler?	Eğitim Almak Eğitim Almamak	22 8	Öğretmen 1/2/3/4/5/6/7/9/11/12/14/15 17/18/19/21/22/23/25/26/27/28 Öğretmen 8/10/13/16/20/24/29/30	
	4. Uzaktan eğitim sürecinde ve çevrim içi dersleriniz de hangi sistem, materyal ve uygulamaları kullanıyorsunuz?	Eba Zoom Eğitim Siteleri Whatsapp Ders Kitabı Kendi Hazırlığınız Web 2 Araçları	20 14 14 8 7 5 4	Öğretmen 1/2/3/6/8/11/12/13/14/15/16/17 18/19/22/23/24/25/27/28 Öğretmen 1/2/5/6/8/11/12/13/14/18/23/24 25/27 Öğretmen 4/5/7/9/14/16/17/18/19/20/22/23 26/29 Öğretmen 2/6/11/13/18/23/24/25/ Öğretmen 4/5/8/14/16/19/26 Öğretmen 1/3/13/22/28 Öğretmen 3/6/14/27	
	8. Uzaktan eğitimle yüz yüze verdiğiniz dersin süreçlerini karşılaştırsanız ne gibi benzerlik ve farklılıklar olduğunu söyleyebilirsiniz?	Benzerlik (f:11) Fark (f:26)	Müfredat Öğretmen Rolü Yöntem & Teknik Değerlendirme Etkileşim	8 3 12 8 6	Öğretmen 1/3/7/11/12/15/17/18 Öğretmen 10/14/16 Öğretmen1/2/6/7/11/12/13/14/15/17/18/23 Öğretmen8/9/14/15/18/24/25/26 Öğretmen10/19/22/26/27/28
	5.Çevrim içi ders/ uzaktan eğitim sürecinde karşılaştığınız sorunlar nelerdir? 6.Çevrim içi ders/ uzaktan eğitim sürecinin faydalı ve sakıncalı yanları sizce nelerdir?	Sorunlar (f:65) Faydalar (f:29)	Teknoloji İletişim Disiplin Yorucu Ekran Maruziyeti Dikkat Dağılımlığı Ortam Veliler Zaman ve Mekân Tasarrufu Teknoloji Kullanımı Sağlık Bağ	17 9 8 7 7 7 6 4 9 9 6 5	Öğretmen 2/3/5/7/8/10/13/15/17/18/21/ 23/24/25/26/27/30 Öğretmen 4/11/12/13/17/18/19/22/28 Öğretmen 1/5/6/12/15/19/20/22 Öğretmen 10/12/15/16/17/18/28 Öğretmen 6/8/18/20/22/26/30 Öğretmen 5/10/11/15/16/29/30 Öğretmen 1/5/8/14/22/30 Öğretmen 7/11/12/30 Öğretmen 1/3/7/10/12/14/17/18/21
7.Salgın bittikten sonra da uzaktan eğitim ve çevrim içi derslere devam etmek ister misiniz? Neden? 9. Covit 19 Salgını dönemi sonrasında uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yanında sürdürülmesi gerektiği görüşü hakkında ne düşünüyorsunuz?	Sürdürülemez Sürdürüle bilindir Büyük yaş grupları Uygun ders ve konular Hizmet içi eğitim		19 7 7 7 5	Öğretmen1/2/4/5/6/7/9/13/14/15 16/17/19/20/21/22/25/28/29 Öğretmen 3/10/23/24/26/27/30 Öğretmen 1/2/7/11/12/14/17 Öğretmen 3/6/8/9/15/17/18 Öğretmen 1/7/11/17/18	

Tablo 1 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin covid-19 salgını sürecinde çevrim içi ders-uzaktan eğitim deneyimlerine ilişkin görüşleri hakkında yapılan içerik analizi sonucunda 4 temanın oluştuğu görülmektedir. Bu temalar sırası ile öğretmenin yeterliliği, öğretim süreci, avantajları ve dezavantajları ile sürdürülebilirliğidir.

Öğretmenin Yeterliliği

Öğretmenin yeterliliği isimli temanın; en fazla “Deneyimsiz” (f=29) olmak üzere, “Eğitim Almak” (f=22), “İnanmıyorum” (f=17), “İnanıyorum” (f=13), “Eğitim Almamak ” (f=8) ve “Deneyimli” (f=1) isimli kodlardan oluştuğu görülmektedir.

Aşağıda öğretmenin yeterliliği isimli temanın kodları ve bu kodlarla ilgili öğretmen görüşleri doğrudan alıntılarla verilmiştir. Covit 19 Salgını öncesi çevrim içi ders-uzaktan eğitim vermiş miydiniz? Çevrim içi ders-uzaktan eğitim vermek için yeterli donanıma sahip olduğunuza inanıyor musunuz? ve Çevrim içi ders- uzaktan eğitim ile ilgili aldığınız eğitimler var mı? Varsa neler? Sorularına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde; görüşmeye katılan

öğretmenlerde sadece birinin daha önceden uzaktan eğitim deneyimi olduğu geriye kalan tüm öğretmenlerin ise bu konuda deneyimli olmadıkları ortaya çıkmıştır.

Öğretmen 2: Hayır vermemiştim. Uzaktan eğitim serüveni salgın gibi hiç beklemediğim bir durum oldu.

Öğretmen 14: Hayır. Daha önce uzaktan eğitim veya canlı ders vermemiştim.

Öğretmen 22: Salgından önce çevirim içi ya da uzaktan eğitim yapmadım.

Öğretmen 25: Hayır, daha öncesinde uzaktan eğitim vermemiştim.

Her alanda olduğu gibi öğretmenlik mesleğinde de deneyim çok önemlidir. Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde yaşanan salgınla birlikte uzaktan eğitime ve canlı derslere başladıkları ve daha önce bu konuda bir tecrübelerinin olmadıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğretmenler çevrim içi ders ve uzaktan eğitimle ilgili eğitimler alarak kendilerini geliştirmeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmen 1: Daha önceden aldığım bir eğitim yoktu ancak salgınla beraber eğitimin uzaktan yapılması ile eba tarafından verilen eğitimlerden faydalandım.

Öğretmen 3: Mebbis/EBA üzerinden 'Öğretmenlerin Kapsayıcı Eğitim Bağlamında Uzaktan Eğitim, Tasarım ve Yönetim Becerilerinin Geliştirilmesi Kursu' ve EBA ile Uzaktan Eğitim Kursu (5 - 10. Sınıf Öğretmenleri İçin). Youtube üzerinden de ders yapacağımız sitelerle ilgili bilgi verici çalışmalar yaptım.

Öğretmen 5: Bakanlığımızın çevrimiçi planladığı 'Uzaktan Eğitim Tasarım ve Yönetim' programını tamamladım.

Öğretmen 14: Eğitimin hayatım boyunca ve mesleğe başladıktan sonra bu konu da bir eğitim almamıştım. Covid 19 salgını ile uzaktan eğitime geçtiğimiz dönemde yeni duruma uyum sağlamak için çeşitli eğitimler aldım. Bu eğitimlerin hepsi çevrim içi eğitimler şeklinde oldu.

Öğretmen 18: Öncesinde aldığım bir eğitim yoktu ancak salgının başlaması ve okulların uzaktan eğitime başlaması ile önce EBA'nın eğitimlerini tamamladım. Sonra çevrim içi genellikle zoom üzerinden farklı konularda söyleşi ve eğitimlere katıldım. Bilmediğim ve eksik olduğumu düşündüğüm uygulamaları kendi kendime öğrendim ve diğer öğretmen arkadaşlarımla sürekli yardımlaştık.

Görüşme yapılan birçok öğretmen kendilerini bu konuda geliştirmek için çeşitli eğitimler aldıklarını, araştırmalar yaptıklarını ve meslektaşları ile yardımlaştıklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra çevrim içi ders-uzaktan eğitim konusunda hiç eğitim almayan öğretmen görüşleri de vardır.

Öğretmen 8: Hayır, uzaktan eğitim ile ilgili bir eğitim almadım.

Öğretmen 16: Uzaktan eğitim ile ilgili bir eğitim almadım.

Öğretmen 24: Hayır herhangi bir eğitim almadım.

Araştırmaya katılan öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin bir kısmının çevrim içi ders-uzaktan eğitim vermek için yeterli donanıma sahip olduğuna inandıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmen 3: Çevrim içi ders/uzaktan eğitim vermek için özellikle salgının başladığı dönemde kendimi yeterli görmüyordum ama aldığım çeşitli seminerlerden sonra yeterli olduğuna inanıyorum..

Öğretmen 6: İlk ay çok endişelendim daha önce hiç yapmadığım için nasıl yapacağımı bilemedim ve kendimi yetersiz hissettim ancak zamanla alıştım. Şu an bu konuda yeterli donanıma sahip olduğumu düşünüyorum.

Öğretmen 18: Evet inanıyorum. İlk başlarda ne yapacağımı bilmediğim için yeterli hissetmiyordum ancak artık yeterli donanıma sahibim.

Çevrim içi ders-uzaktan eğitim vermek için yeterli donanıma sahip olduklarına inanan öğretmen görüşlerinin yanı sıra araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlası bu konuda yeterli donanıma sahip olduklarına inanmadıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmen 2: Hayır inanmıyorum. Elimden geleni yapıyorum ancak yeterli olduğunu sanmıyorum.

Öğretmen 7: Düşünmüyorum çünkü uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitim çok farklı bu konuda kendimi yeterli hissetmiyorum.

Öğretmen 15: Elimden geleni yapıyorum geçen döneme oranla çok şey öğrendim ama yeterli olduğunu sanmıyorum

Öğretmen 17: Hayır. Kendi kendime öğrenerek yeni duruma adapte oldum ancak yeterli olduğunu sanmıyorum.

Öğretim Süreci

Öğretim süreci isimli temanın; en fazla "Fark" (f=26) olmak üzere, "EBA" (f=20), "Zoom" (f=14), "Eğitim Siteleri" (f=14), "Benzerlik" (f=11), "Whatsapp" (f=8), "Ders Kitabı" (f=7), "Kendi Hazırlığım" (f=5), "Web 2 Araçları" (f=4) isimli kodlardan oluştuğu görülmektedir.

Uzaktan eğitim sürecinde ve çevrim içi dersleriniz de hangi sistem, materyal ve uygulamaları kullanıyorsunuz? Sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde; görüşmeye katılan öğretmenler en çok milli eğitim bakanlığı eğitim bilişim ağı olan EBA üzerinden ve zoom gibi sistemler üzerinden çevrim içi ders yaptıklarını, whatsapp ile ödev takibi ve veliler ile iletişimi sağladıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmen 2: Eba ve zoom üzerinden ders işliyorum. Whatapp üzerinden de ödev takibi yapıyorum.

Öğretmen 6: Eba ve zoom u kullanıyorum. Yıllık planım doğrultusunda konuları canlı ders olarak işliyorum. Whatapp ve mail yoluyla ödev kontrolü yapıyorum.

Öğretmen 11: Eba ve zoom programlarını kullanarak canlı ders işliyorum. ... Veliler ile oluşturduğum whatsapp grubu ile iletişime geçiyorum.

Öğretmen 18: Okullar ilk kapandığı dönem öğrencileri ebat tv izlemeye yönlendiriyordum. Whatapp üzerinden konu anlatımı gönderip ödevler veriyordum. Eylül ayı itibari ile ebadan ders içeriği oluşturmaya ve ödevler vermeye başladım. Ayrıca zoom ve eba üzerinden canlı derslerimi yapıyorum.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde; çevrim içi ders/uzaktan eğitim sürecinde materyal olarak en çok eğitim sitelerinden faydalandıklarını bunun yanı sıra ders kitapları, web 2 araçları ve kendi hazırladıkları araç ve notları kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmen 3: Çoğunlukla zoom uygulaması ile ders yapıyoruz. Grafik tablet ile çizimleri yapıyor, ders içinde hazırladığım dosyaları ve Eba videolarını ,soru çözümü içinde EBA ve z kitaplardan ve web 2 araçlarından yararlanıyorum.

Öğretmen 4: Ders kitaplarımız ve 'Morpa Kampüs' ten konu anlatımlarını yapıp sonrasında 'Bilgi Sepetim' ten sorular çözüyorum bu gibi eğitim sitelerinden çok faydalaniyorum.

Öğretmen 14: ...Klasik defter, kitap kullanımının yanı sıra eğitim sitelerinden faydalaniyorum. Web 2 araçlarını kullanmaya çalışıyorum.

Uzaktan eğitimle yüz yüze verdiğiniz dersin süreçlerini karşılaştırsanız ne gibi benzerlik ve farklılıklar olduğunu söyleyebilirsiniz? Sorusuna ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde; benzerlik ve fark olmak üzere iki koddan oluştuğu görülmektedir. Benzerlik kodu; "Müfredat" (f=8) ve "Öğretmen Rölü" (f=3) alt kodlarından oluştuğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yüz yüze eğitim ve çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinin müfredat olarak benzerlik gösterdiğini ifade etmişlerdir.

Öğretmen 11: Müfredat bakımından aynı konuları işliyorum...

Öğretmen 12: Konu yani içerik bakımından aynı şeyi yapıyoruz. Yıllık planı ve ders kitaplarını takip ediyoruz...

Öğretmen 18: Konular aynı yıllık plan ve ders kitapları doğrultusunda ders işliyoruz...

Konu ve içeriğin benzer olduğu gibi öğretmenin rol ve sorumluluklarının benzer olduğunu ifade eden öğretmenler olmuştur.

Öğretmen 14: Dersleri yine ben planlayarak anlatıyorum, Öğretmenin rolü yine benzerlik gösteriyor.

Öğretmen 16: Uzaktan eğitimle yüz yüze eğitimin tek ortak noktası dersi anlatan yine biz öğretmenleriz.

Araştırmaya katılan öğretmenler, uzaktan eğitimle yüz yüze verdikleri dersin süreçlerini karşılaştırdığında müfredat ve öğretmenin rolü açısından benzerlikler olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimi sürecinin en çok yöntem ve teknik olarak farklılık gösterdiğini ifade etmişlerdir.

Öğretmen 7: Konu müfredatı aynı ancak kullandığım yöntem ve teknikler tamamen farklı. Öğrencilerin verdiği tepkiler ve yaptıkları yaramazlıklar bile değişiklik gösteriyor.

Öğretmen 11: Müfredat bakımından aynı konuları işliyorum. Ancak yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitim de kullandığım strateji ve öğretim yöntemleri tamamen farklılık gösteriyor.

Katılımcılardan bazıları da uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitim sürecindeki en önemli farklılıklardan birinin değerlendirme süreci olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğretmen 15: Dikkat çekme şeklimiz, konuları anlatımımız, ödevlerimiz, değerlendirme yöntemlerimiz farklılık gösteriyor.

Öğretmen 25: Yüz yüze olan derslerde yapılan yanıtlara ya da öğrencinin aklına takılan sorulara anında dönüt verebiliyoruz. Öğrencinin eksiklerini daha kolay tespit edebiliyoruz. Uzaktan eğitimde bu durum aileye kalmış oluyor. Değerlendirme süreci çok farklı ve zor.

Öğretim yöntem ve teknikleri ile değerlendirme sürecinin yanı sıra öğrencilerle iletişim kurma yani karşılıklı etkileşim sürecinin de farklı olduğunu ifade eden katılımcılar olmuştur.

Öğretmen 10: Uzaktan eğitim ilkökul öğrencileri için çok zor oluyor. Çocuk sizi mutlaka görmeli, gerektiği zaman aferin diyerek çocuğa 'çak' yapmalıyız. Çocuk bildiği bir sorudan sonra kafasının okşanmasını, çak yapılmasını 'temas' yapılmasını istiyor.

Öğretmen 22: Benzerlik olduğunu pek söyleyemeyeceğim. Farklıklar çok daha fazla. En önemlisi öğrenci ile göz teması kuramamak, mimiklerini anlamlandıramamak, sadece 30 dk zaman zarfında ders anlatmak fakat öğrencinin problemleriyle davranışlarıyla ilgilenememek.

Avantajları ve Dezavantajları

Avantajları ve Dezavantajları isimli temanın; "Sorunlar" (f=65) ve "Faydalar" (f=29) isimli kodlardan oluştuğu görülmektedir.

Aşağıda Çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinde karşılaştığımız sorunlar nelerdir? ve Çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinin faydalı ve sakıncalı yanları sizce nelerdir? Sorularına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde; öğretmenlerin en çok internet, bilgisayar eksikliği gibi teknoloji konusunda sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmen 2: İnternet en büyük sorun internet kotası çabuk doluyor. İnternette donma ve kopmalar oluyor. Bazı velilerimizin evinde internet yok sadece telefonlarında oluyor. Babaları işte olduğu zaman öğrenciler telefondan internete bağlanamıyor.

Öğretmen 3: İnternetin çekmemesi ya da Ebada o gün olan sitesel sorunlar derslerde aksamaya sebep oluyor. Tüm bunlarla beraber öğrencilerin tablet telefon bilgisayar veya internet eksikliklerinin olması da tüm sınıfın eşit şartta eğitim almasını engelliyor.

Öğretmen 15: Öğrencilerin olduğu gibi benimde bilgisayarım yoktu. Bu süreçte edinmek zorunda kaldım. Ev internetim yetersiz geldiği için onu da değiştirdim. Yani teknolojik alt yapı olarak öğrencilerde öğretmenlerde hazır değildi. Öğrencilerin bir kısmına yardım edilmeye çalışılsa bile öğretmenlere bu konuda bir destek sağlanmadı. Daha sonra süreci öğrenmek çok zor oldu. Önce kendimiz neyi nasıl yapacağımızı öğrendik daha sonra velilere anlatmaya çalıştık en sonda öğrencilere aktardık. İnanın en basiti olan mikrofonu açıp kapatmak bile ilk başlarda çok zordu.

Katılımcılar çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinde iletişim kurma, dikkat dağınıklığı ve disiplin sağlama konularında sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmen 4: Çocuklar görüntülerini kapalı tuttıkları zaman gerçekten dersi dinliyor mu takibini yapamıyoruz çünkü sadece sesleri açık olduğunda 'ses gelmiyor dondunuz' gibi bahaneler üretebiliyorlar iletişim kurmakta zorlanıyorum

Öğretmen 5: Dikkat toplama ve derse adaptasyon, evdeki rahatlığın verdiği zamanında derse girip çıkma, bağlantıdan kaynaklı iletişim problemleri, online iletişim kurmanın yüz yüze olan iletişimden çok daha verimsiz olması ve bunlardan kaynaklı disiplin sorunları yaşıyorum.

Araştırmaya katılan öğretmenler arasında uzaktan eğitim sürecinin daha yorucu olması ve ekrana bağlı kaldıkları sürenin çok fazla olmasından kaynaklı sorunlar yaşadıklarını da ifade edenler olmuştur.

Öğretmen 8: Sakıncalı yanları sürekli ekrana bakmaları bu göz, beden ve ruh sağlığını olumsuz etkiliyor tabii. Dikkatleri ev ortamında çabuk dağılıyor. Çocuklar hareketsiz kalıyorlar, tenefüste geçirilen zaman diliminden uzak kalıyorlar. Sosyal ortam okuldaki gibi olmuyor.

Öğretmen 18: Biz öğretmenlerin sorumluluk alanını etkilemesi ve ek yük getirmesi en büyük sorun. Her zaman işimizi eve taşıyorduk ancak bu süreçte 7gün 24 saat öğrenci takibi yapmak ve veliler ile iletişim kurmamız gerekiyor. Kendimize özel bir alan kalmadı. Eskiden hafta sonu veya mesai saati dışında mesaj atılmaya çekinirken şimdi hem okul idaresi hem de veliler gecenin bir yarısı mesaj atmaya veya aramaya çekinmedikleri gibi geri dönüş yapılmadığında serzenişte bulunuyorlar.

Katılımcılar çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinde veliler ve öğrencilerin derse bağlandıkları ortamdaki kaynaklı sorunlar yaşadıklarını da ifade etmişlerdir.

Öğretmen 7: Sınıflarımızın mahremiyeti bozuldu. Veliler ister istemez ders akışını bozuyor. Evde sessiz bir ortam sağlanmıyor. Küçük kardeşi olan öğrenciler kardeşleri ile derse katılıyor. Bu gibi nedenlerle hem öğrencilerin dikkati dağılıyor hem de benim.

Öğretmen 11: Veliler sürece çok dâhil oluyor. Çocuklarının yanına oturup bizim fark etmediğimizi sanarak çocuğa müdahale eden çok veli var.

Araştırmaya katılan öğretmenler çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları sorunların yanı sıra bu sürecin zaman ve mekândan tasarruf sağladığını, hareketliliği azaltarak salgından korunmamızı kolaylaştırdığı yönünden faydalı olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğretmen 15: Tek faydası bence salgın döneminde okul gibi kalabalık bir ortama girmek zorunda kalmıyoruz.

Öğretmen 17: Zaman ve mekândan tasarruf sağlaması, insan yoğunluğunu ve teması engelleyerek salgın döneminde sağlığını koruması uzaktan eğitimin faydaları arasındadır.

Öğretmen 18: Uzaktan eğitim sürecinin eğitim giderlerini azalttığını düşünüyorum. Aynı zamanda zaman ve mekândan tasarruf sağlıyor. Salgın döneminde teması azaltarak hasta olma olasılığımızı azaltıyor.

Katılımcılar çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinin okulların kapandığı salgın döneminde aralarındaki bağın kopmamasını sağladığı için faydalı olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğretmen 11: Salgın döneminde ilk başlarda öğrencilerden eba tv kanallarını izlemelerini ve whatsapp gruplarına attığımız notları ve ödevleri yapmalarını istiyorduk. Bu bana yeterli gelmiyordu. Canlı derslerin başlaması bu açıdan iyi oldu. Okulların kapalı olduğu bu süreçte öğrenciler ile bağımızın kopmamasını sağladı. Aynı zamanda müfredat doğrultusunda derslerimize devam ediyoruz.

Öğretmen 25: Okul olmadığı zaman tamamen bağlantı kopmamış oldu. En azından çocuklarla iletişim halindeyiz.

Bunlara ek olarak araştırmaya katılan öğretmenler çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinin teknoloji kullanımını konusunda hem kendilerine hem de öğrencilerine fayda sağladığını ifade etmişlerdir.

Öğretmen 6: Uzaktan eğitim ve canlı ders sürecinde teknolojik araçların kullanımı konusunda hepimiz kendimizi çok geliştirdik. Başta zoom indirmeye korkarken şu an öğrenciler kendi başına bağlanabiliyor. Web 2 araçları ile bu süreçte tanıştık ve kullanmaya başladık.

Öğretmen 14: Öğrencilerin hepsi bilgisayar başında oldukları için farklı programlar kullanabiliyoruz örneğin geçen hafta Scratch, quiziz gibi programları öğrenip öğrencilerime de öğrettim beraber oyun tasarladık.

Öğretmen 27: Mevcut kaynaklara daha hızlı ulaşım, daha fazla materyal gösterimi, video, ses vb. kaynaklara daha rahat ulaşım ve etkileşim, öğrencinin derse olan ilgisini daha fazla artırma konusunda çok faydalı oluyor.

Sürdürülebilirliği

Sürdürülebilirliği isimli temanın; en fazla "Sürdürülemez" (f=19) olmak üzere, "Sürdürülebilir" (f=7), "Büyük yaş grupları" (f=7), "Uygun ders ve konular" (f=7), "Hizmet içi eğitim" (f=5), isimli kodlardan oluştuğu görülmektedir.

Aşağıda; Salgın bittikten sonra da uzaktan eğitim ve çevrim içi derslere devam etmek ister misiniz? Neden? ve Covit 19 Salgın dönemi sonrasında uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yanında sürdürülmesi gerektiği görüşü hakkında ne düşünüyorsunuz? Sorularına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde; öğretmenlerin uzaktan eğitime salgın dönemi bitince devam etmek istemedikleri ve yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitimin birlikte sürdürülemeyeceği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Öğretmen 5: Gerek olmadığını düşünüyorum. Yüz yüze eğitimin yararlarını sıralarsak, uzaktan eğitime göre her zaman avantaj sağlayacağı kanısındayım. Bir eğitimcinin çocukların gözlerine canlı canlı bakması gerektiğini düşünüyorum.

Öğretmen 9: Devam etmek istemem, zorunlu olmadıkça yüz yüze eğitimin yerini tutamaz.

Öğretmen 14: İstemem çünkü uzaktan eğitim daha zor çok fazla enerji harcıyoruz ve harcadığımız enerjiye oranla getirisi az. Salgın sürecinde hareketliliği azaltmak ve sağlığımızı korumak adına iyi oluyor ancak böyle bir zorunluluk olmadığı takdirde uzaktan eğitime gerek olmadığını düşünüyorum.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı salgın bittikten sonra uzaktan eğitimin devam etmemesi yönünde görüş beyan etmelerine karşın çevrim içi ders-uzaktan eğitim sisteminin yüz yüze eğitim ile birlikte sürdürülebilir olduğunu ifade eden öğretmenlerde vardır.

Öğretmen 3: Yüz yüze eğitime takviye olarak yapılabilir bence. Kısa sürede daha fazla soru çözmemi sağlıyor. Tahtaya yazma ya da yansıtmayla kullandığım süre burada daha verimli oluyor.

Öğretmen 10: Az da olsa çevrimiçi derslere devam etmek isterim. Sebebi ise öğrencilerin eğitimin sadece okulla sınırlı kalmadığını öğrenmeleri için, hafta sonu dâhil ders verebilmek için.

Öğretmen 27: Salgın bittikten sonra da haftalık derslerimizden bir kısmının yüz yüze bir kısmının ise çevrim içi ders olarak devam etmesini isterim. Çünkü: Teknolojik imkânların daha fazla olması öğrencilerin konuya daha fazla ilgi göstermesini sağlamaktadır.

Katılımcılardan bir kısmı ise çevrim içi ders/ uzaktan eğitim sisteminin ilkökul öğrencileri için uygun olmadığını daha büyük yaş gruplarına, uygun ders ve konular için sürdürülebileceğini ifade etmişlerdir.

Öğretmen 2: Uzaktan eğitimin avantaj sağladığı durumlar var ancak bu yaş grubu için eğitim yüz yüze olmalı. Kazandırmaya çalıştığımız davranışlar uzaktan eğitim yoluyla kazandırılmaz.

Öğretmen 7: 7-11 yaş aralığında öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri açısından yüz yüze eğitimin daha uygun olduğunu düşünüyorum. Daha büyük öğrenciler için uygun konularda kullanılabılır çünkü bu sistem daha ekonomik olur.

Öğretmen 11: Uzaktan eğitimin maliyet açısından çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Farklı şehir ve ülkelerde olan kişileri kendi ortamlarında bir araya geliyor. Üniversite öğrencileri için veya hizmet içi eğitim için uygun konularda devam edebilir ancak küçük yaş grupları için uygun olduğunu düşünmüyorum.

Salgın döneminde hizmet içi eğitimlerin tamamının çevrim içi olarak yapılması ve seminer dönemlerinin aynı şekilde uzaktan eğitim yoluyla yapılmasının verimli olduğunu ifade eden öğretmenler salgın bittikten sonra da seminer dönemi ve hizmet içi eğitimlerinin çevrim içi ve uzaktan eğitim yoluyla devam edebileceği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Öğretmen 1: Eğitim yüz yüze olmalıdır. Uzaktan eğitim benim öğrencilerimin yaş grubu için uygun değil. Ancak kendim hizmet içi eğitimleri uzaktan alabilirim.

Öğretmen 17: Sınıf öğretmeni olarak bizim hitap ettiğimiz yaş grubu için uzaktan eğitim uygun değil. Öğrenci ve öğretmenin aynı ortamda olması bu yaş grubu için önemli bir etken ve uzaktan eğitimde bu mümkün olmuyor. Ancak daha büyük yaş gruplarında veya öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinde kullanılabilir.

Öğretmen 18: Öğretmen eğitiminde yani seminer dönemleri veya hizmet içi eğitimlerde olabilir ancak ilkökul öğrencileri için uygun olduğunu düşünmüyorum.

Tartışma ve Sonuç

Tüm dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan Covid-19 virüsü nedeniyle olağanüstü bir dönemden geçilmektedir. Salgınla mücadele kapsamında birçok alanda tedbirler alınmıştır. Eğitim alanında alınan tedbirler kapsamında okullar kapatılmış ve uzaktan eğitim-canlı ders süreci başlamıştır. Sınıf öğretmenlerinin covid-19 salgını sürecinde çevrim içi ders-uzaktan eğitim deneyimlerini incelenmek amacıyla yapılan bu çalışma kapsamında öğretmenlerin bu konuda görüşleri incelenmiştir. Öğretmenlerin neredeyse tamamının çevrim içi ders-uzaktan eğitim konusunda deneyime sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca paralel olarak Serçemeli ve Kurnaz (2020), araştırmasında akademisyenlerin

yardan fazlasının daha önceden çevrimiçi (online) - uzaktan eğitimle ders vermedikleri tespit etmiştir. Uzaktan eğitim deneyimine sahip olmadıkları halde salgından dolayı uzaktan eğitim sürecinin başlaması ile birlikte araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun bu alanda eğitime katıldıkları ve kendilerini geliştirdikleri görülmektedir. Ancak araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin bir kısmının çevrim içi ders- uzaktan eğitim süreci için yeterli donanıma sahip olduklarına inandıkları, diğer kısmının ise bu konuda yeterli donanıma sahip olduklarına inanmadıkları ortaya çıkan sonuçlar arasındadır. Karahan, Bozan ve Akçay (2020) sınıf öğretmenliği lisans öğrencilerinin pandemi sürecindeki çevrim içi öğrenme deneyimlerinin incelenmesi amacıyla yaptığı araştırmasında öğretim elemanlarının uzaktan eğitim kapsamında yeterli dijital yetkinliğe sahip olmadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Öğretmenlerin çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinde kullandıkları sistemler incelendiğinde, en çok milli eğitim bakanlığı eğitim bilişim ağı olan EBA üzerinden ve zoom gibi sistemler üzerinden çevrim içi ders yaptıkları, whatsapp ile ödev takibi ve veliler ile iletişimi sağladıkları araştırmada elde edilen diğer bir sonuçtur. Öğretmenlerin, çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinde materyal olarak en çok eğitim sitelerinden faydalandıkları bunun yanı sıra ders kitapları, web 2 araçları ve kendi hazırladıkları ders notlarını kullandıkları da görülmektedir. Uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitim süreci karşılaştırıldığında müfredat ve öğretmenin rolü açısından benzerlikler olduğu ancak uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimi sürecinin yöntem/teknik süreçlerinde farklılık gösterdiği ve değerlendirme boyutunun eksik kaldığı araştırmada öne çıkan bir diğer sonuçtur. Can (2020) araştırmasında uzaktan eğitim uygulamaları esnasında, açık ve uzaktan eğitimin alt yapısının oluşturulması, teknik donanımın sağlanması, öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme ile uygulamanın sürdürülebilirliği gibi bazı önemli gereksinimler olduğu dikkat çekmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre uzaktan eğitim sürecinin yüz yüze eğitimden daha yorucu olduğu ve öğretmenlerin ekrana maruz kalma sürelerinden kaynaklı sorunlar yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğretmenlerin en çok internet, bilgisayar eksikliği gibi teknoloji konusunda sorunlar yaşadıkları görülmektedir. Salgın döneminde Türkiye’de verilen uzaktan eğitimi değerlendirmeye ilişkin yapılan bir çalışmada Karadağ ve Yücel’in (2020) , çalışmasına 17.939 öğrenci katılmış ve öğrencilerin %63’ü uzaktan eğitime erişmek için evinde internet olmadığını, %23’ü de uzaktan eğitime devam edemediklerini belirtmiştir. Bu sonuçlara benzer şekilde; Sezgin ve Fırat (2020) araştırmasında eskiden; coğrafi koşullar, maddi imkânlar, sosyoekonomik ve sosyo-kültürel farkların eğitimde fırsat eşitliğini tehdit ettiğini şimdi ise teknoloji sahipliği, teknolojiye erişim ve teknoloji kullanım yeterlikleri arasındaki farkları ifade eden dijital uçurum benzer bir problem yarattığı sonucuna ulaşmıştır. Araştırmada, öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları diğer sorunlar ise; öğrenciler ile iletişim kurma, öğrencilerin dikkatlerinin çok çabuk dağılması, öğrencilerin derse bağlandıkları ortamdaki kaynaklı sorunlar ve disiplin sorunlarıdır. Benzer şekilde, Kan ve Fidan (2016) da öğrencilerin uzaktan eğitim algılarını anlamaya yönelik yaptıkları çalışmada iletişim problemlerine dikkat çekmişlerdir. Yolcu (2020) ise araştırmasında, öğrencilerin uzaktan eğitimin olumsuz tarafları olarak öğretmene soru sorma ve öğretmenle iletişime geçmede sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenler çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları sorunların yanı sıra bu sürecin faydalarının olduğunu da ifade etmişlerdir. Çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinin zaman ve mekândan tasarruf sağladığını, hareketliliği azaltarak salgından korunmayı kolaylaştırdığı şeklinde yararlar sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Ek olarak, öğretmen ve öğrencilerin teknoloji kullanımı konusunda kendilerini geliştirmesine olanak sağladığı söylenebilir. Bununla birlikte öğretmenler okulların kapandığı salgın döneminde çevrim içi ders-uzaktan eğitim sürecinin öğrenciler ile aralarındaki bağ kopmamasını sağladığı için faydalı olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırma sonuçları arasında öne çıkan diğer bir durum öğretmenlerin büyük bir kısmının salgın bittikten sonra uzaktan eğitimin devam etmesini istemediği yönündedir. Bu sonuca paralel olarak; Karatepe, Küçükgençay ve Peker (2020) araştırmasında öğretmen adaylarının uzaktan eğitim sürecine karşı olumsuz bir tutum içinde oldukları sonucuna varmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenler, salgın sürecinde çevrim içi ders-uzaktan eğitimin bir zorunluluk olduğu için yapılması gerektiği ancak normal zamanda ilkökul öğrencileri için uygun olmadığını ifade etmişlerdir. Buna ek olarak, salgın döneminde hizmet içi eğitimlerin tamamının çevrim içi olarak yapılması ve seminer dönemlerinin aynı şekilde uzaktan eğitim yoluyla yapılmasının verimli olduğunu ifade eden öğretmenler salgın bittikten sonra da seminer dönemi ve hizmet içi eğitimlerinin çevrim içi ve uzaktan eğitim yoluyla devam edebileceği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Bu çalışma, sınıf öğretmenlerinin covid-19 salgını sürecinde çevrim içi ders-uzaktan eğitim deneyimleri ilişkin görüşleri ve bu sürece bakış açılarının incelenmesi açısından önem arz etmektedir. Bu duruma ek olarak bu çalışma araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri ile sınırlıdır. İlerleyen çalışmalarda, öğrenci ve idareci görüşleri alınarak daha büyük bir örneklem grubu ile araştırma yapılabilir.

Kaynaklar

- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2),11-53.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches* (2. Baskı). USA: SAGE Publications.
- Erkut, E. (2020). Covid-19 sonrası yükseköğretim. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 125-133.
- Krippendorff, K.(1980). *Content analysis: An introduction to is methodology*. Sage: Beverly Hills.
- Kan, A. Ü & Fidan, E. K. (2016). Türk dili dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin öğrenci algıları. *Turkish Journal of Educational Studies*, 3 (2), 23-45.
- Karadağ, E. & Yücel, C. (2020). Yeni tip koronavirüs pandemisi döneminde üniversitelerde uzaktan eğitim: lisans öğrencileri kapsamında bir değerlendirme çalışması. *Yükseköğretim Dergisi*, 1-12.
- Karahan, E. & Bozan, M. A. & Akçay, A. O. (2020). Sınıf öğretmenliği lisans öğrencilerinin pandemi sürecindeki çevrim içi öğrenme deneyimlerinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 15(4), 201-214.
- Karatepe, F., Küçükgençay, N. & Peker B. (2020). Öğretmen adayları senkron uzaktan eğitime nasıl bakıyor? Bir anket çalışması. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(53), 1262-1274.
- Kurnaz, E. & Serçemeli M. (2020). Covid-19 pandemi döneminde akademisyenlerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 2 (3), 263-288.
- Lau, J., Yang, B. ve Dasgupta, R. (2020). *Will the coronavirus make online education go viral?* timeshighereducation.com: <https://www.timeshighereducation.com/features/willcoronavirus-make-online-education-go-viral>.
- Özer, M. (2020). Türkiye’de covid-19 salgını sürecinde milli eğitim bakanlığı tarafından atılan politika adımları. *Kastamonu Education Journal*, 28(3), 1124-1129.
- Sezgin, S. & Fırat M. (2020). Covid-19 pandemisinde uzaktan eğitime geçiş ve dijital uçurum tehlikesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(4),37-54.
- WHO.(2020). *WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020*, <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-sopening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>, web adresinden 15 Kasım 2020 tarihinde edinilmiştir.
- Wikipedia. (2020). *Impact of the 2019–20 coronavirus pandemic on education*. https://en.wikipedia.org/wiki/Impact_of_the_2019%E2%80%9320_coronavirus_pandemic_on_education, web adresinden 20 Kasım 2020 tarihinde edinilmiştir.
- Yamamoto, G.T. & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi(online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin.
- Yolcu, H.H. (2020). Koronavirüs (covid-19) pandemi sürecinde sınıf öğretmeni adaylarının uzaktan eğitim deneyimleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(4),237-250.

ANALYSIS OF CLASSROOM TEACHERS' ONLINE CLASS - DISTANCE EDUCATION EXPERIENCES DURING COVID-19 PANDEMIC

Esra Altıntaş Yüksel

ABSTRACT

The World Health Organization has declared the spread Covid-19 virus as a pandemic shortly after its rapid spread. There have been many preventive actions taken in order to control the spread in our country as well as in the world in general. These preventive actions have affected every aspect of life. In education, schools have been shut down due to Covid-19 pandemic, and online classes and distance learning have been established. The purpose of this article is to demonstrate the experiences and perspectives of classroom teachers regarding distance learning and online class processes. This research is a case study based on a qualitative approach. Data was collected from semi-structured interview forms that were created by the researcher and it was analyzed for the content. When distance education and online class experiences of classroom teachers who educate the youngest classes of elementary school were analyzed, it was concluded that the classroom teachers who joined the case study had no prior experience regarding distance education and online classes. In addition to this, as the distance education process started, most of the teachers who joined the case study participated in training offered and improved their knowledge and skills. Another conclusion is that teachers mostly organized their classes via EBA which is the IT Network of the Ministry of Education and Zoom during the online class and distance education process. Teachers who joined the case study have expressed that there have been similarities between the face to face education and distance learning in terms of curriculum and role of the teacher. In addition to this, they communicated that the process of method / technique have been different and certain aspects of evaluation have been missing. Teachers also expressed that the most frequent problems they experienced have been the lack of computers and internet connection. Another finding was distance education and online classes have been more exhausting compared to the face to face classes. Regardless, it was clear that online classes and distance education have created efficiency in terms of time and space, and by reducing mobility, it made it easier to be protected from the pandemi.

Keywords: Distance education, online class, pandemic, Covid-19, classroom teacher